

Z E M P L É N.

Társadalmi és szépirodalmi hetilap.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr.
 Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.
 Zéziratok nem adhatók vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilatkozás minden garmond sor díjja 20 kr.

HIRDETÉSI DÍJ:
 Minden egyes szó után 100 szóig 2 kr.
 Azonfelül 1 kr.
 Kiemelt, díszbetűt s körzettel ellátott hirdetésekért természetesen minden centiméter után 3 kr. számítatik.
 Állandó hirdetéseknel kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetést a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

Megyénk székvárosának önkormányzata.

III.

Van a városnak a községi törvény szellemében alkotott szabályrendelete is; de ez még napvilágot nem látott s míg utána nem nézhettünk mit tartalmaz. Annyit azonban előre is bátran jelezhetünk, hogy abban ugyan sok szép lehet megírva, de kevés van teljesítve.

De a feltevések fellegeből térjünk a valóság mezejére.

Ugy tudom, volt a városnak rendőrépítészeti és szépítészeti bizottsága, tanuskodnak e mellett a közelmúlt időben a városban emelt rendszerebb, városias kinézetet mutató épületek, utcák stb., de hogy hova lett e szép intézmény lássuk:

Eltörpült, felemészttet. Felemészttette bizonyos egyéni pöffszkedés, mely magának mindenható erőket követel s másban ennek feláldozza a szépet, jót és nemest.

És ezen mesebeli állatka pillanatra csakugyan megmutatta, hogy mindenható, hogy tud még törvényt is magyarázni, de csak féloldalról s elérte azt, hogy győzelem hirdető, arca kegyes magán pillanatokat vivott ki; de hogy mily áron vitte győzelmét keresztül: arról a kónika hallgat, s csak a következtetés mutatta meg eredményét.

Egy szóval a volt nemescélú városi rendőrépítészeti és szépítészeti bizottság rövid, de eredménydus élete letűnt s lett helyette egy nagy — semmi.

Ugyan kérem, nem nevetséges dolog e az, egy ily eredménydusan működő testületet egy tizezer lakossal, nagy intelligenciával bíró megyei székvárosban semmivé tenni és reá tolni, erőszakolni a járás szolgabírájára, melynek halmozott teendője miatt saját zsebéből kell irodai személyzetét kiegészíteni, hogy ügyei fenakadást ne szenvedjenek? — Ugye bizony nevetséges.

De hát ezt bizonyos tekintetekből meg kellett tenni.

Érteném, ha ama testület törvénytelenül járt volna el, de midőn a közjó érdekében egyik hivatali testnek terheit könnyíteni volt hivatva —

akkor csakis az előbb elmondottakat látom igazolva.

S mi történik most a rendőrépítészet és szépítészet terén.

A szolgabíróhoz beadott kérvények átküldetnek a városhoz véleményezés végett.

A vélemények helyszíni szemle alapján hoztatván meg, már magába azon oknál is, hogy vélemény kéretik — talán kötelező volna a hivatali asztalnál meghozott határozatokra nézve?

Nem, sőt gyakran a hivatalos szobában, a négy fal között meghozott határozat, kicsinyes érdekek miatt, a közjó rovására, a helyszínen tett tapasztalatból eredett véleménnyel éppen ellenkező.

Sőt példát tudunk rá, hogy a vélemény tüzendőri szempontból és magán jogokba ütközött építkezéseket csak is ezek figyelembe vétele mellett s bizonyos czélirányos változtatásokkal óhajtott engedélyezni — a négy fal közt meghozott szolgabírói határozat éppen ellenkező volt a véleménnyel — nem tekintve magán jogi sérelmet, nem tekintve a nagy közönség veszélynek leendő kitevését — annyira engedett a kicsinyes érdekek a közérdek rovására, hogy még a véleménnyel ellenkező határozatot is az érdekeltek, vagy legalább is megbizottjának engedte saját hivatalában megfogalmazni, mely eredeti fogalmazványt az iratok között láttuk.

Ezt értük el városunk egy oly intézményével, melyet, midőn szabályait egykor a megyei tiszt szék jóváhagyta — példaképen állított fel a megye közönsége elé és azt behozni minden községbe — járás szolgabírát utasította.

Hajh! de az akkor volt! ma nem úgy van, mert ma az utca járhatóvá tételét is a nemes vármegye a rendőrépítészet közé számítja és legalább elvileg eltölti községeit a község belsejében lévő sárfészeknek szolgabírói jóváhagyás nélkül leendő kiépítésétől.

Ezek a mai kor demokratikus eszméi nálunk Zemplénmegye székvárosában, nem csuda tehát, hogy ezen eszméktől már nagyon megijedt megyénk székvárosa és erőszakkal aristocrata akar lenni.

Az ő kezei alól mentem át a gimnáziumba szintén Munkácson. Volt akkor ott egy hat osztályú magán gimnázium, „Pecz iskolájá”-nak hívtuk, mert a város és mások segélyével egy, a köznevelés-ügyért buzgólkodó tanfőru: Pecz Károly alapította és szerezte. Nagy legénynek tartotta magát, ki a „Pecz-iskolába” járhatott. — Vannak-e még, kik meg-megemlékeznek e gimnáziumról? Lehetnek, hisz a 40-es években négyöt szomszédos vármegye ifjai keresték azt fel; sokan élhetnek még, kik tudományuk emez első forrására hálásan emlékezhetnek.

A gimnázium első és második osztályában Jankovics Imre volt tanárom, ki azon korban nagyon tapintatos, ügyes tanár volt. A „kisdéd-óvoknak” még csak híre szállt el a kis városba és ő már gyakorolt kisdédóv volt. Modora, valamint a többi tanároké, ugy az övé is valódi patriarchális modor volt; csak úgy voltak a „Jankovics ur” iskolájában, mint otthon a „gyermekszobában” és a gyöngéd, gondos apa velünk. Az a nyájas tekintet, az a szelid hang, az a tapintatjeljes jóakaró figyelmeztetés soha sem fog emlékezetemből elmosodni. Mintha most is hallanám gyöngéd, halk szavait, midőn a közöttünk legkisebb két fiucska Lieb „sóperceptornak” nem a rendes tanításokra, mint inkább iskolai „szoktatóba” járó fiai: Lieb Aurel és Miksa (a kis „Miczi”) a most már világhírű festő-művész: Munkácsi Mihály — az iskolában elszenderedtek: „menj csak — szól a gyöngéd tanár, valamelyik idősb fiuhoz — hozd el szobából a „kocsi-párnát.” (Jankovics az iskolahelyiségében lakott) Elhozták és ő gondosan fektette rá a két kis göndör fűtős fiút, mintha csak a szendergő gyermekek dédelgetése volt volna hivatása.

Ez alatt a gyöngéd, jó tanár alatt végez-

A kassai ügyvédi kamara évi jelentésének tervezete.

Az 1874. 34. t. cz. 32-a rendeletéhez képest, van szerencsénk az 1879. évre vonatkozó általános jelentésünket következőkben felterjeszteni:

I.

Kamaránkhoz az 1879-ik év végeig beérkezett összesen 1139 ügydarab; ezekből 635 a folyó-, 504 pedig a fegyelmi természetű ügyekre vonatkozik.

A múlt évről elintézetlenül maradt 1 szám s így elintézésre várt összesen 1140.

Ezekből 35 választmányi és 21 fegyelmi ülésben elintéztetett 1132 szám; ülésen kívül 7 és így elintézetlenül maradt az 1879. évről 1 szám.

Felvétel iránt folyamodott 11 ügyvéd, egynek felvétele pedig még a múlt évről függőben maradt; elintézésre várt tehát 12 felvétel; ezek közül 10 felvétel, 1 elutasított, egynek felvétele pedig függőben hagyatott. Az ügyvédi lajstromból kitöröltetett 7 és pedig önkéntes lemondás folytán 2, elhalálozás miatt 3, a kamarának területéről történt elköltözés következtében 2 ügyvéd, maradt tehát az év végével bejegyezve 211.

Közgyűlés tartott az 1879-ik év folyamában: 2. Bűnügyekben védő ügyvédül 26, amennyiben a s. a.-ujhelyi trvszék önmaga szokott védő ügyvédek kinevezni, polgári ügyekben pedig pártfogó ügyvédül 24, így tehát összesen 50 ügyvéd neveztetett ki. Hitelesített 6 ügyvédi könyv. Gondnokul kirendeltetett 3 ügyvéd.

Az ügyvédjelölteket illetőleg a múlt év végén be volt jegyezve 66; az 1879. évben felvétel 20 és pedig 12 felvétel, 8 pedig e kamara területére történt átköltözés folytán. Be volt tehát jegyezve az év folyamában 86 ügyvédjelölt.

Kitöröltetett: a kamara területéről történt elköltözés folytán 14, az ügyvédi vizsga letételénél fogva 6, egyéb oknál fogva 13, összesen 33; bejegyezve maradt az év végével 53 ügyvédjelölt.

A fegyelmi ügyekre vonatkozó statisztikai kimutatás lényege a következőkben összpontosítható. Az 1879. év folyamában beiktatott 1139 sz.

tem be 1847. év augusztus végén a második osztályt. Ha jól tudom, most is él Munkácson. Legyen élete hosszú és megelégedett; legyen szerelve, tisztelve úgy, mint szeretem, tisztelem én . . .

A harmadik gimnáziumi osztályt ugyancsak Munkácson kezdtem meg 1847. év november elején. (Akkor még novembertől-augusztus végéig tartott az iskolai év.) Az első 4—5 hónapban, ugy körülbelül 1848. év márczius közepéig csak sorakoztunk még valahogy a Muzsa körül; az a csendes humoru, óvatosn tréfás kedélyű jó tanárunk, a már nem élő Czuprák János csak összevartott beunünket addig; de a 48-iki márcziusi napok után a tanuló gyermek is kivették sodrából a szokatlan hazai események . . .

Van-e férfitu ma, ki mint serdülő fiu akkor ne hitte volna magáról, hogy annyiközött ő is egy, kinek — ha porszemnyi-számba vétetett is — kell valamit tenni a hazárt, értc, ha kell, még megis halni?!!!

Mi legalább azt hittük akkor! Mozgalmas, válságos — de szép, nagyon szép idők voltak azok! Én majd örömtől reszketve, majd szivszorongva, könyvelt szemekkel gondolok emlékekre is.

Miért? Ki tudná azt elmondani! Csak érezni lehet azt, érezni annak, ki e dicső kor szellemét beszívta, magasztos élményeit átélte s lelkesültégtől ittasult, kebele hullámzott! . . .

Ah, mi mámoros lelkesültség volt is az! Elragadta a földmivest ekéjétől, az üzért üzletétől, az iparost műhelyétől, az író asztalától, a tétlent tétlenségétől, el mindenkit minden magán ügyétől, — hogy a közügyhöz, hogy az egyetlen munkához: a harc munkájához, — egy

TÁRCZA,

Két év

„Az én élttem regényé”-ből.

— Törödék. —

Éme, feljegyzek egy igénytelen, de dicső események között lefolyt élet gyermek-korszakából egy pár vonást. — Talán lesznek, kik — e korban még szintén csak gyermekei e honak s ma életerős férfiai annak: szunynyadó kedves emlékeiket ismervén fel e vonásokban, némi érdekléssel olvasandják azokat; talán lesznek az új nemzedékből is, kik megismervén e kort ez oldalról is, még inkább fogják tisztelni tanult tetteit és szellemét, mely lelkesítve férfit és gyermeket, honfui lánggal égő oltárt emelt ez utóbbinak gyenge kebelében is.

1848—1849.

Aztán elérkezett az idő, melyben meg kellett kezdenem lerakni az alapot „jövöm épületéhez.”

Azt mondják, aki olvasni, írni megtanult, annak kezébe adták a kulcsot, melylyel benyithat a szellem világába, a szív, ész és értelem kincseinek tárházába. Ez, aki azt a kulcsot birni adja, nagy jótéményt mivelt az velünk. Nekem ezt a kulcsot Turcsányi János elemi tanító — az a jó, már megboldogult „Zsáni bácsi” — adta, Munkácson, Beregmegyében. Már élőszóval nem mondhatok neki hátat; legyen fölötte könnyű a föld, legyen emléke áldott . . .

összegeinek van. Ezen összes termelt, e mellett a kormány hanem nek, kik a minisz-fog szol-delkezesre eladásra

s toronyai leányának m viselven szte, vagy gyanuja ban lakott -én leánya a. A leány de a bős ráemelte. u tagadta alom nélkül vőn töltve egény nön, alt. Az apa s most a büntetését. éry Sándor sztó-kerület, én Bélyben léptette fel. elfogadta. ik, azonban tén az ellen-csatlakozni. élkül, lévén nek őszhang-nanciájának

vára nevezett ztropkón ke- Tekintetbe távolságát s zók fáradsá-nondható. — intézkedés agyott hátra y a valóban pól mintegy vára. -- Fo-mulatságot ben részesült pronázta mű- s, a mennyire k: Füzesséry rmanné, Ta-a. Füzesséry Sztavinszky ok — s ezen slott a jelen vüzésből az azonban az

hónap lefor-alasztás szín-választása —

kisebkek 15—16 éves ztosabb cél- a tudat, hogy nk, barátaink

y ujjongott s gyermek — Dancs Gyuri, cza és Palá-atszó társaik elentek. . . . get sem lehet regi fiatalsg nélkül a hon-

hogy azok a ek ugy, mint ar legények, atonának, — jtöztek, vagy garasukkal a „untauglich“ z ellenkezőre nem kellett: ot nekik; el-honvéd, dicső minöt az ég zredben csak

8—49-iki ma-rták le az ed-! Ezek adtak z óriási orosz nek!...

mult hó 20-án történt és becses lapjában jelezve volt. — Ma történt a volt főbíró leköszönése folytán a főbíró választása. — E választás lefolyása az előbbivel annyiban analog, hogy ismét 11 szavazat döntött, azon különbséggel, hogy a multinál 11 szavazat többség volt és 341 szavazó, — most pedig összesen 11 szavazó volt s ezek egyhanglag választották meg Zámory Ödön urat főbírónak. A választás kitünő renddel folyt le, az elnök részrehajlatlan vezetése alatt. — A csendbiztosnak ez uttal nem jutott szerep; a pénzcsozok sem folytak be ez alkalommal. Óvatiók a választók inséges volta folytán elmaradtak, csak a város lett kivilágítva, — amennyiben az utcázalmpások felgyújtattak. Az izraeliták inkább értelmiség tekintetében voltak képviselve. — A választás megünnepelése alkalmából, holnap az ungvári zsidó templom elárverezése folytán disponibilitásba esett kántor hangversenyt rendez.

Terebesi levél. „A terebesi inségesek száma oly aggasztó növekedést tüntetett már fel, hogy a segélyezésnek is az áldozatkészség közönséges határain túl messzire kiható mértékben való sürgős szükségessége mindinkább hangosabban nyilvánult. De a milyen nagy a szükség, oly nagy és gyors volt a segítség! — Eltekintve a kormány utján nyert segélytől, a legáltalásabb elismerés illeti kiválóan gróf Andrássy Gyuláné ő exclját, kinek kiapadhatlan nagylelkűségéből már mintegy öt hét óta 125 ember nyer naponként a gróf kastélyban teljesen kielégítő ételmezést; ugyszintén gróf Andrássy Gyula ő nagyméltóságát, ki 100 métermázsa kukoriczát bocsátott az inségesek felségélyezésénél működő bizottság rendelkezésére. Nagy lendületet adott a segélyezés rendszeres és minden irányban megfelelő eszközésére Zsulávszky Endre tisztartó ur. — Az ő indítványára történt, hogy a városi közköltésből 50 m. mázsa tengeri, csakugyan magának Zs. urnak közvetítésével — beszereztetett; ő volt kezdeményezője a magánosok közt megindított gyűjtésnek, amelynek élére saját részéről tetemes adakozással állt, olyformán, hogy ez uton 10 métermázsa tengeri és szép pénzösszeg gyűlt be. — Legidősebben gondoskodott azonban Zsulávszky ur azon helybeli telkesekről is, kik minden vetőmag hiánya miatt, földjeiket tavasszal el nem vethették. Az ő közbenjárása folytán kapott ugyanis 50 terebesi gazda a terebes-gáiszécsi hitelbanktól

vetőmag beszerzésére előnyös feltételek mellett 50—50 trnyi pénzfelőletet. Ilyen munkásság és intézkedés ajánlható mindenütt, mert az ephemer jótékonyosság a mai rendkívüli időben elégtelen, ha egyszersmind a földmívelő népek módot nem nyujtunk: hogy földjét bevethesse és már ez évben gyümölcsözővé tehesse.“

Tályáról írják, miszerint közelebb a r. k. iskolaszék sorsjátékkal egybekötött jótékonycélu bált tartott; melynek jövedelme felerészben az iskolát, felerészben pedig a megalakult „szegény tanulók segélyező egyesület“-ét illette. A táncmulatságot megelőzte egy gyermek színelőadás, melyben az iskolás gyermekek „Marzipán herczegnő“ című darabot adták. E színelőadás felül haladta az ehez kötött várakozást, mert mint Lászy Vilmos színigazgató ur megjegyezte reá: még gyakorlott színészeknek sem lett volna szégyenére. Valóban igazolt volt e megjegyzése; de hogy az annyira sikerült, — a babér Lászy Vilmos uron kívül, ki két próbán volt szíves az apró művészeket szakavatott utasításaival ellátni, Ahsbahs Leó urat illeti, ki fáradhatlan szorgalommal nemcsak, hogy szíves volt a betanításban Lőrincz István tanítót is segíteni, hanem ezen felül határt nem ismerő áldozatot tett s a szükséges ruhákat saját költségén oly fényesen állította ki, hogy a szem káprázott a sok arany és ezüsttől diszített sejem és bársony láttára. Méltányolta is a közönség az említettek buzgó fáradozásait, mert a főranguk részéről szerencsénk volt láthatni Waldeck Valeria grófnőt és báró Vay Sándor urat, valamint; Ahsbahs Leó, Bocskay Ignác, Krosse Andrásné, Mezey Ferenczné, özv. Szabó Lajosné, Szabó József urak és több tekintélyes családok tisztelt tagjait. Elismerésre méltó részvétet tanúsítottak az izr. hitközség és más nem kath. hitfelekezetek is, kiknek számát az iparos osztály tömeges megjelenése annyira emelte, hogy a tágas terem kellően megtelt. A színelőadás után a kedélyes mulatság csaknem virradtig tartott. Felülfizetések tíz forint erejéig történtek.“

(Phylloxera menteseknek) mondják legújában a szicíliai szőlőket. Mint ugyanis írják, egy francia szőlősgazda ezelőtt négy évvel több ezer szőlőtövet hozatott Szieziából oly vidékre, hol a phylloxera a szőlőkben majdnem teljes pusztulást idézett elő s e pusztult szőlők közepette a szicíliai szőlők közül mindedig egy sem veszett

ki. (Kissé hihetetlen, ha csak abban nem leli magyarázatát, hogy az elpusztult talán nagyobb terjedelmű szőlőt a rovar teljesen elhagyta volt már előbb táplálékhiány miatt?)

Iparosaink figyelmét felhívjuk a „Magyar ipar“ című kitünő gonddal és szakavatottsággal szerkesztett lapra, mely az „országos magyar iparegyesület“ közlönye s megjelenik havonként kétszer. Szerkeszti Mudrony Soma. főmunkatársak Ráth Károly és Streitman József. A lap mind kiállítását, mind tartalomra nézve bátran sorakozhatik a hasonló czélú legjobb külföldi lapok mellé. A lap főtevése, hogy az iparos osztály minden rétegeit öntevékeny haladásra buzdítsa és egyszersmind az előmenetelre vezető utat megmutassa és egyenesse. Az előfizetni szándékozóknak a szerkesztőség szívesen szolgál mutatványszámokkal. Az előfizetési ár egész évre 3 frt, félévre 1 frt 50 kr, negyedévre 80 kr. A szerkesztőség és kiadóhivatal Budapestben. Ferencziek bazárja 1. emelet van, hova az előfizetések és megkeresések intézendők.

Üzleti tudósítás.

Hivatalos

piaczi árkimutatás.

1880. február 20 án.

				frt.	kr.
Buza	100 klg.	sulyu.	t hect.	13	50
Gabona	100	„	„	11	—
Árpa	100	„	„	8	—
Zab	100	„	„	7	—
Kukur.	100	„	„	9	—
Burgonya	100	„	„	4	40
Borsó	100	„	„	14	50
Lencse	100	„	„	11	—
Paszuly	100	„	„	10	50
Köl. kása	100	„	„	13	—
Vaj	1 liter.	„	„	1	—
Szesz	„	„	„	34 1/2	—
Marhahus	1 klg.	„	„	44	—
Szalona uj	„	„	„	68	—
Sertés-zsír	„	„	„	80	—
Széna	méter mázsa	„	„	3	—
Alom szalma	„	„	„	90	—

Felelős szerkesztő s kiadó laptulajdonos:
BORÚTHELEMÉR.

HIRDETMÉNYEK.

Hirdetmény.

A sátoraralja-ujhelyi takarékpénztár

évi rendes közgyűlését

az intézet helyiségében
1880-ik évi márcziushó 21-én d. e. 10 órakor
tartandván meg, erre a tisztelt részvényesek ezennel meghívotnak

tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése az 1879. évi üzlet eredményéről s az ezen jelentésbe foglalt előterjesztések feletti határozat.
  2. A felügyelő bizottságnak erre vonatkozó jelentése.
  3. Az igazgatóság által beterjesztett mérleg feletti határozat hozatal.
  4. A közgyűléshez netán beterjesztendő indítványok.
- Kelt S.-a.-Ujhelyben, 1880. fe2ruár 17.

Dókus József,
társulati elnök.

1—3

Pályázat.

A bodrogközi tiszta-szabályozó társulatnál egy igazgató fő-felügyelői és egy mérnöki állomás betöltése rendeltetett el.

Az igazgató fő-felügyelő javadalmazása állandó évi 1500 frt állandó fizetésből, — utazás esetén naponként 5 frt napi és uti átalányból.

A mérnöki állomás díjazása állandó: évi 1200 frtból, hasonlólag utazás esetén 5 frt uti és napi átalányból.

Pályázók eddigi foglalkozásokat a mérnökségért pályázó, elméleti képességét tanúsító mérnöki oklevelen kívül még az árvíz védelembeni jártasságát is, igazolni tartoznak.

Megválasztás esetében kötelesek a választmány által meghatározandó helyen lakni és semminémű más hivatalt, vagy foglalkozást nem fogadhatnak el.

Megválasztásuk esetén állomásuk f. évi márczius első felében elfoglalandó.

Pályázati kérvények f. márcziushó 1-ig a választmány elnökéhez benyújtandók s később figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1880. február 1-én.

Diószeghy János, vál. elnök.

3—3

SCHMIDT főtörzsorvos-féle

FÜL-OLAJ

megjavítva Dr. M. Deutsch által, gyógyít mindennemű süketiséget mely nem vele született, nagyothallás és fülzúgás is általa hamar eltávolíttatik.

Bizonyítvány. — Ezer és ezer köszönet a nekem küldött fülolajért, melynek többszöri használata után teljesen elvesztett hallási tehetségemet, isten segélyével egészen visszanyertem. Én oly siket valék, hogy a haragszót — daczára, hogy a templom mellett lakom — nem hallottam, míg most zsebóráim ketyegését is könnyen hallhatom. Ismét ezer köszönet ez áldott szer feltalálójának.

Steiner Dávid,
okleveles főtánuár Baborsán.

2 frt 40 kr. bérmentes beküldése mellett, használati utasítással együtt azonnal és bérmentesen megküldetik.

Graetz Gyula,
Bécs II. Praterstrasse 49.

3—15

A királyhelmecezi gyógyszerertárba

egy 4—6 latin osztályt végzett, s

lid fiu mint

gyakornok

azonnal felvétetik.

A feltételek ugyanott megtudhatók.

3—3

